

Testi = Ma = Rahwa

R a l e n d e r,

ehp

L ä h t = N a m a t

I 8 2 I

Aasta peäle, parrast meie

Josanda Jesusse Kristusse

Sündimist.

See Aastal on 365 Pääwa.

Talliñnas,
trükkitud Dullu Kirjadega.

Pärrast sedda kallist Jeesusse Kristusse
sündimist, on tänamis se Lasta 1821

Pärrast ma - ilma loomist	5770
Pärrast Lutterusse õigellisse ülesõõtmist	305
Pärrast wanna katko	164
Pärrast sedda kui wäggi Prandenburgi läks	143
Pärrast sedda kui Toompä pölland	137
Pärrast sedda sure nälja hakkatust	126
Pärrast, teist katko	111

Pärrast meie armolissema Keisri ja
Sure Herra. A l e x a n d r i
P a w l o w i t s c h i sündimist 44
Pärrast sedda, kui ta hakkand wal-
lissema 20

Pühha - Päwa Märk G.
Zoulo - ja Wastla - päwa wahhel, on:
8 Nädalat ja 2 Päwa.

Der Druck wird erlaubt,
Dorpat, am 27. September 1820.

C. W. Moris,
Censor.

Märkide selletamine.

Moort - fu.

Essimenne werendel.

Täis - fu.

Wiimne werendel.

- ⦿ Hea aadrit lasta.
- ⦿ Hea kupp lasta.
- ⦿ Hea arstimisse - rohto wotta.
- ⦿ Hea külmada ning istutada.
- ⦿ Hea lapsi wõrutada.
- ⦿ Sedda, mis pitkaliste peab lastama.
- ⦿ Hea puid raiuda hone tarwis.
- ⦿ Ahjo tarwis.
- p. pärrast.
- p. l. pärrast Lounat.
- e. l. enne Lounat.
- P. Pühha.

Januarius.

Meäri = fu.

1 Loupääw | **Meäri Pääw Uita Jummal!**

Jesus Egiptusse male. Matt. 2, 13.		
2 Pühhap.	P. p. Meäri	Rülm
3 Esmasp.	Enok	ühtewisi Jääb
4 Teisipääw	Metusalem	lumme
5 Keßnääb.	Siim	✓
6 Neljasp.	3 Ruun. Pühha	 8, 11 p. L.
7 Rede	Julianus	
8 Loupääw	Erart	✓

JESUS 12 aastat wanna. Luk. 2, 41.		
9 Pühhap.	1 P. p. 3 R. P.	✠
10 Esmasp.	Paawli P.	sadboga
11 Teisipääw	Swrain	taggasi.
12 Keßnääb.	Rein	Tuulsed
13 Neljasp.	Flarius	✠
14 Rede	Weliks	 0, 16 p. L.
15 Loupääw	Liidrik	

Pulmad Rana - Liinas, Joann. 2, 1.
16 Pühhap. | **2 P. p. 3 R. P.** | ilmad;

Sel Kuul on 31 Päwa.

17 Esmasp.	Tönnise P.	tuist
18 Teisipääw	Uksel	wähhema
19 Keßnääb.	Sara	külmaga.
20 Neljasp.	Waab. Sebast	✠
21 Rede	Neto	 8, 18 p. L.
22 Loupääw	Lotta	

Pealikust Kapernumast. Matt. 8, 1.		
23 Pühhap.	3 P. p. 3 R. P.	✓
24 Esmasp.	Timoteus	Ku löppes
25 Teisipääw	Paaw. Umberp	✠
26 Keßnääb.	Polikarpus	toufeb külm
27 Neljasp.	Krisostemus	
28 Rede	Karel	 0, 28 p. L.
29 Loupääw	Samuel	

Kristus sunnib ruled. Matt. 8, 23.		
30 Pühhap.	4 P. p. 3 R. P.	wägga
31 Esmasp.	Ann	✠

12nemat selle fu päwal toufeb päike kello 8 ning ühhe pole tundi, lähkääb alla, kello 3 ning ühhe pole tundi. Pääw on pitk 7 tundi ja 6 17 tundi.

Vebruarius.

Küünla - ku.

1	Teisipääd	Piirrit	Sadduseb
2	Reßnädd.	Küünla P.	ilmad.
3	Nelijasp.	Hanna	^
4	Kebe	Weronika	 2, 11. e. l.
5	Loupääd	Agata	

Wina: Mäest Matt. 20, 1.

6	Pühhap.	5 P. p. 3 R. P.	
7	Esmaasp.	Rikard	Külm lähhäb
8	Teisipääd	Salomon	
9	Reßnädd.	Uppollonia	selge ilmaga
10	Nelijasp.	Edo	
11	Kebe	Euhla Pääd	kangemaß
12	Loupääd	Elialia	^

Külwi Mehhest. Luf. 8, 4.

13	Pühhap.	6 P. p. 3 R. P.	 7, 16. e. l.
14	Esmaasp.	Walentin	
15	Teisipääd	Waußina	Vehmemas
16	Reßnädd.	Juliana	ja
17	Nelijasp.	Konstantin	niisked ilmas

Sel Kuul on 28 Päwa.

18 Kebe	Kaabriel	
19 Loupääd	Simon Apost.	

Kristusse kannataminne. Luf. 18, 31.

20 Pühhap.	Paasto Pühha	 7, 16. e. l.
21 Esmaasp.	Jesaias	
22 Teisipääd	Luista Pääd	ja siis
23 Reßnädd.	Mina	fulla.
24 Neljasp.	Maddise P.	
25 Kebe	Wiktoriaus	
26 Loupääd	Nestor	 10, 42. v. l.

Kristusse kiusatamisest. Matt 4, 1.

27 Pühhap.	1 P. Paastus	
28 Esmaasp.	Insius	

16nemal selle ku pämal tousek päike kello 7, lähhäb alla, kello 5. Pääd on 10, d agga 14. tundi pikk.

Martsius.

Vaasto = ku.

1 Teisipäam	Albinus	Wailne ja
2 Resknädd.	Medea	pehme ilm
3 Neljasp.	Kunigunde	öfel
4 Rede	Adrian	wägga külm.
5 Loupääm	Angelus	✓

Rananea Raesest. Matt. 15, 21.

6 Pühhap.	2 P. Vaastus	 8, 31. p. 2.
7 Esmasp.	Perpetua	
8 Teisipäam	Seprian	
9 Resknädd.	Pöri Pääm.	Päwa paiste
10 Neljasp.	Mikens	ja
11 Rede	Konstantia	fulla.
12 Loupääm	Krefor	✠

Kristus aiab kurratid wälja. Luk. 11, 14.

13 Pühhap.	3 P. Vaastus	 10, 30 p. 2.
14 Esmasp.	Safarias	
15 Teisipäam	Longinus	Wahhel tuul
16 Resknäddal	Aleksander	sed ilmad.

Gel Kuul on 31 Päwa.

17 Neljasp.	Truto	↖
18 Rede	Unno	Head
19 Loupääm	Josep	ketowadissed

5000 Mehhe Edmissest. Joann. 6, 1.

20 Pühhap.	4 P. Vaastus	 48, p. 2.
21 Esmasp.	Pent	
22 Teisipäam	Kawael	ilmad.
23 Resknädd.	Eiits	
24 Neljasp.	Kasimir	
25 Rede	Vaasto Mar. P	Wahhest
26 Loupääm	Emanuel	✠

Jesus kirowadega wissatud. Joann. 8, 46.

27 Pühhap.	5 P. Vaastus	tuulsed.
28 Esmasp.	Ridon	 11, 1 e. 2.
29 Teisipäam	Kustas	
30 Resknäddal	Ugonius	pehmed
31 Neljasp.	Leedlow	pääwad.

10nemal selle ku päwal touseb päike kello 6, lähhab
alla kello 6. Pääw on 12. ja 6 12. tundi piir.

Aprillis.

Jürel, ehk Mahla-Eu.

1 Rede	Karjaliste P.	✕
2 Loupääw	Wiktor	Selged ilmad

Kristusse Sisse; sditmissesf. Matt. 21, 1.

3 Pühhap.	6 P. Paastus	
4 Esmasp.	Umbroos	
5 Teisipääw	Maaksim	
6 Kesknaäd.	Kõlestin	2, 10. p. l.
7 Neljasp.	Suur Nelj. P.	jälle
8 Rede	Suur Rede	tunled ja
9 Loupääw	Pogilaus	wihmased.

Kristusse Illestousmissesf. Mark. 16, 1.

10 Pühhap.	Esim. Pühha	✕
11 Esmasp.	Teine Pühha	Heidlikud
12 Teisipääw	Kolmas Pühha	ilmad
13 Kesknaäd.	Justinus	
14 Neljasp.	Künni P.	9, 48. e. l.
15 Rede	Olimpia	
16 Loupääw	Rudolw	

Sel Kuul on 30 Päwa.

Kinnipandud Uffist. Joan. 20, 19.

17 Pühhap.	1 P. p. III. P.	
18 Esmasp.	Valerian	Niisked küla
19 Teisipääw	Timoteus	
20 Kesknaäd	Jakobina	1, 10. e. l.
21 Neljasp.	Willem	mad
22 Rede	Kajus	✕
23 Loupääw	Jüri Pääw	ilmad.

Heast karjatsef. Joann. 10, 12.

24 Pühhap.	2 P. p. III. P.	ja
25 Esmasp.	Markuse P.	Nakulm.
26 Teisipääw	Eselias	
27 Kesknaäd.	Eduard	1, 21 e. l.
28 Neljasp.	Udeleid	Sojad
29 Rede	Kert	kenwabisfed
30 Loupääw	Reinmund	pawad.

12 nemal selle ku päwal touseb päike, pole Lundi pärrast kello 4 ning lähhab alla, pool tundi pärrast kello 7. Pääw on piik 15. ja õ 9. Lundi.

Majus.

Mäio: ehl Leht: Ku.

Ürrikesse aia parrast. Joann. 16, 16.		
1 Pühhap.	3 P. p. III. P.	Wolbr: P.
2 Esmasp.	Sigismund	Selged
3 Teisipäaw	4 Leidminne	Ilmad. Siis
4 Keßnäd.	Kottard	 5, 44. e. E.
5 Neljasp.	Zanislaus	wihmased.
6 Kebe	Sysanna	%
7 Loupäaw	Wrika	%

Kristusse ärraminneisest Joann. 16, 5.		
8 Pühhap.	4 P. p. III. P.	
9 Esmasp.	Hiob	Palla touseb,
10 Teisipäaw	Barnabas	%
11 Keßnäd.	Rordian	 5, 42. p. E.
12 Neljasp.	Henrietta	✠
13 Kebe	Sabina	ilma
14 Loupäaw	Kristjon	%

Digest pallumissest. Joann. 16, 23.		
15 Pühhap.	5 P. p. III. P.	pilweta
16 Esmasp.	Greet	% taewas.

Sel Kuul on 31 Päwa.

17 Teisipäaw	Anton	Wihma.
18 Keßnäd.	Eril	 8, 57. e. E.
19 Neljasp.	Suur t Päaw	
20 Kebe	Malo	✠
21 Loupäaw	Emilia	Soiad ilmad.

Rõmustajast. Joann. 15, 26.		
22 Pühhap.	6 P. p. III. P.	Pitse. wihm
23 Esmasp.	Sohwi	jahhutab pal
24 Teisipäaw	Ester	lowat ja il
25 Keßnäd.	Urwan	 5, 20 p. E.
26 Neljasp.	Eubolw	mad
27 Kebe	Wert	% on
28 Loupäaw	Wilhelmina	%

Pühhap Waimust. Joann. 14, 23.		
29 Pühhap.	Nelli Pühhi	wiljas
30 Esmasp.	Zeime Pühha	lisfeb.
31 Teisipäaw	Komas Pühha	✠

8mal selle ku päwal touseb päite pole tundi pärrast kello 3. ning lähkää alla pole tundi pärrast kello 8. Päaw on pilt 17. d agga 7. tundi.

1	Reknádd.	Rotskal	Sojad
2	Neljasp.	Mart	ilmab.
3	Rebe	Liso	 7, 25 p. L.
4	Loupääw	Lariüs	

JESUS ja Nikodemus. Joann. 3, 1.			
5	Pühhap.	3aino Jummi. P.	Palla
6	Esmaasp.	Artemius	lähhäb
7	Teisipääw	Lukretsia	willumaks
8	Reknáddal	Medardus	pikse
9	Neljasp.	Pitkem Pääw	 8, 9 p. L.
10	Rebe	Pertram	
11	Loupääw	Narnabas	

Rikkast Mebbeft. Luk. 16, 19.			
12	Pühhap.	1 P. p. 3 a. J. P.	wihmas
13	Esmaasp.	Tobias	ga.
14	Teisipääw	Walerius	Selle
15	Reknádd.	Wibi Pääw	järrel
16	Neljasp.	Justina	 5, 28 p. L.
17	Rebe	Kristel	

18 Loupääw	Nikander	
------------	----------	---

Surest Dhto: Edma: aiaft. Luk. 14, 16.		
19 Pühhap.	2 P. p. 3 a. J. P.	
20 Esmaasp.	Flora	tullemad
21 Teisipääw	Rael	kennad
22 Reknádd.	Agata	
23 Neljasp.	Lio	
24 Rebe	Jaani Pääw	
25 Loupääw	Kristina	 10, 25 p. L.

Raddunud Lambast. Luk. 15, 1.		
26 Pühhap.	3 P. p. 3 a. J. P.	
27 Esmaasp.	7 Wenda	wilja
28 Teisipääw	Josua	
29 Reknádd.	Pest. Pawli P.	ilmab.
30 Neljasp.	Lusina	

10nemal selle Ru Pääwal touseb päike 3. werendel pärrast kello 2. ning lähhäb alla, üks werendel pärrast kello 9. Pääw on pitt 18 ning üks pool tundi. D on 5 ning üks pool tundi.

1 Rede	Leobald	✠ Sojad
2 Loupääw	Heina Mar P.	✠ ilmad.

Olge armolitsseb. Luk. 6, 36.

3 Pühhap.	4 P. p. 3 a. J. P.	✠ 5, 57 e. l.
4 Esmasp.	Ulrik	✠ Suur
5 Teisipääw.	Anselm	✠ Pallaw
6 Keskääd.	Hektor	✠ sadab
7 Neljasp.	Kilian	✠ mürristamist
8 Rede	Erino	
9 Loupääw	Sisrael	

Kohkest kalla; sagist. Luk. 5, 1.

10 Pühhap.	5 P. p. 3 a. J. P.	✠ 3, 33 e. l.
11 Esmasp.	Eleonora	✠
12 Teisipääw	Hindrik	✠ ja
13 Keskääd.	Marrete Pääw	✠ Panget
14 Neljasp.	Pouarwent	✠ wihma.
15 Rede	Wipost. Jagg.	✠
16 Loupääw	August	✠

Wariseride Sigušfest. Matt. 5, 20.

17 Pühhap.	6 P. p. 3 a. J. P.	✠ 3, 49 e. l.
18 Esmasp.	Rosina	✠
19 Teisipääw	Wibrika	✠
20 Keskääd.	Ellias	✠ Pallawad
21 Neljasp.	Tauni	✠ wilja
22 Rede	Maria Magd.	✠ ilmad
23 Loupääw	Kirsti	✠

4000 Mehhe söötmissfest. Mark. 8, 1.

24 Pühhap.	7 P. p. 3 a. J. P.	✠ Esawas on
25 Esmasp.	Jakobi Pääw	✠ 3, 50 e. l.
26 Teisipääw	Anna	✠
27 Keskääd.	Marta	✠ pilwine,
28 Neljasp.	Pantalon	✠ siiski
29 Rede	Olowi Pääw	✠ midnuusab ja
30 Loupääw	Kermauns	✠ ka wägga pal.

Walle Prohmetidesf. Matt. 7, 15.

31 Pühhap.	8 P. p. 3 a. J. P.	✠ lawad ilmad.
------------	--------------------	----------------

12uemat selle ku päwal touseb päike pole tundi pärrast kello 3, ning lähhab alla pole tundi pärrast kello 8. Pääw on pitk 17, d agga 7 tundi.

1 Esmasp.	Petri Wang.	 3, 47 p. L.
2 Teisipäätw	Annibal	
3 Keftnäd.	Eleasar	☉ Soe ilm
4 Neljasp.	Judas	* ja
5 Kebe	Tominius	wihma.
6 Loupäätw	Eigenius	☿

Illetohtusse Maia piddajast. Luk. 16, 1.		
7 Pühhap.	9 P.p. 3a. J.P.	
8 Esmasp.	Sirat	8, 28 p. L.
9 Teisipäätw	Romanus	
10 Keftnäd.	Lauritse Pääw	☿ laus
11 Neljasp.	Hermann	pilwes
12 Kebe	Klara	tormised
13 Loupäätw	Ello	* ☿

Jerusalemä linna ärraritmisest. Luk. 19, 41.		
14 Pühhap.	10 P.p. 3a. J.P.	
15 Esmasp.	Ruffi Mar. P.	4, 54 p. L.
16 Teisipäätw	Isaak	
17 Keftnäd.	Willibald	* ☿ ilmad.

18 Neljasp.	Leno	☿ Paewa
19 Kebe	Sebalb	☿ paiste.
20 Loupäätw	Vernard	* ☿

Bariserist ja Tölnarist. Luk. 8, 9.		
21 Pühhap.	11 P.p. 3a. J.P.	☿ Bilja
22 Esmasp.	Willipert	
23 Teisipäätw	Sakens	☿ 8, 45 p. L.
24 Keftnäd.	Peteli Pääw	☿ korjamisest
25 Neljasp.	Eubwit	☿ ilmad
26 Kebe	Ireneus	☿ Uddused
27 Loupäätw	Augustin	☿ ja ☿

Kurdist ja teletumast. Mart. 7, 31.		
28 Pühhap.	12 P.p. 3a. J.P.	☿ faggased.
29 Esmasp.	Joann Puff.	☿ Kälmad.
30 Teisipäätw	Benjamin	
31 Keftnäd.	Kristworled	 59 p. L.

14 nimal selle ku päwal touseb päike 3. merendel pärr:
rast kello 4. ning lähhab alla, merendel pärr. kello 7
Pääw on pite 14 ning üks pool, õ agga 9. ning
üks pool tundi.

September. Suggise ehk Mihkli-kü.

1 Neljasp.	Skidius	Heid
2 Reede	Elisa	likud
3 Lõupäev	Leotofia	✕

Preestrist ja Lewitist. Luf. 10, 23.

4 Pühhap.	13 P.p. 3a. J. P.	felged
5 Esmasp.	Moses	
6 Teisipäev	Mangnus	3, 26 p. L.
7 Reiknäd.	Regina	✕
8 Neljasp.	Mar. Günd.	head
9 Reede	Kai	ilmad
10 Lõupäev	Põri Pääw	♣

Kümnest Piddali: többisest. Luf. 17, 11.

11 Pühhap.	14 P.p. 3a. J. P.	Udo
12 Esmasp.	Sirus	
13 Teisipäev	Amatus	
14 Reiknäd.	† Illendam.	8, 44 e. L.
15 Neljasp.	Nikodemus	ja
16 Reede	Leontina	Külmas
17 Lõupäev	Lõnno	♠

Sel Kuul on 30 Päwa.

Mammonast. Matt. 6, 24.

18 Pühhap.	15 P.p. 3a. J. P.	Tuulne
19 Esmasp.	Werner	
20 Teisipäev	Wansta	pilwine
21 Reiknäd.	Matteus J. P.	
22 Neljasp.	Morig	21 p. L.
23 Reede	Osea	✓ ja
24 Lõupäev	Kleomas	wihmane.

Maini: Liina Surnust. Luf. 7, 11.

25 Pühhap.	16 P.p. 3a. J. P.	♣ Selge
26 Esmasp.	Toro	
27 Teisipäev	Adolw	taewas.
28 Reiknäd.	Wentzel	
29 Neljasp.	Mihkli Pääw	10, 6 e. L.
30 Reede	Mats	

12nemal selle ku päwal touseb päike kello 6, ning
lähkab alla kello 6. Pääw on pikk 12, ning 6 ka
12 tundi.

Oktober.

Wina: ehf Noja: Ku.

I Loupääw	Wolmer	Udoused
Wee: többiseft. Luf. 14, 1.		
2 Pühhap.	17 P.p. 3a. J.P.	külmab
3 Esmasp.	Jairus	✓
4 Teisipääw	Pransiska	niisket
5 Keftnäädd.	Wridepert	 1, 48 e. l.
6 Neljasp.	Luisa	✱
7 Kebe	Umalia	
8 Loupääw	Tomafia	

Suremaft Rääsust. Matt. 22, 34.		
9 Pühhap.	18 P.p. 3a. J.P.	heidlikud
10 Esmasp.	Peter	ilmab.
11 Teisip.	Purkart	Öfel
12 Keftnäädd.	Walwriid	✱ külmab.
13 Neljasp.	Leresia	 2, 29 e. l.
14 Kebe	Mable	
15 Loupääw	Hedwig	✱

Ulwatub Innimesseft. Matt. 9, 1.		
16 Pühhap.	19 P.p. 3a. J.P.	Head ilmab.

Sel Kuul on 31 Päwa.

17 Esmasp.	Dlop	Ilmad
18 Teisipääw	Lukas	✓ lähwad
19 Keftnäädd.	Ello	willumaks.
20 Neljasp.	Wentelin	✓
21 Kebe	Ursel	 2, 50 e. l.
22 Loupääw	Rordnla	

Pulma Ridesft. Matt. 22, 1.		
23 Pühhap.	20 P.p. 3a. J.P.	Külmab
24 Esmasp.	Salome	✱ aiad
25 Teisipääw	Krispin	tullewad.
26 Keftnäädd.	Udo	
27 Neljasp.	Willip	 7, 28 p. l.
28 Kebe	Simon Juba	
29 Loupääw	Upsalon	✱

Kunninga: Mehhe: Poiaft, Joann. 4, 47.		
30 Pühhap.	21 P.p. 3a. J.P.	
31 Esmasp	Hans	✓

16nemal selle fu päwal touseb päife pole tundi pärrast kello 7, ning lähhab alla pole tundi pärrast kello 5. Päaw on piik 9, d 15 tundi.

November.

Salwe-Ru.

1 Teisipääw	Pühhad P.	Lumme sabdo
2 Kestnâdd.	Singede P.	ja
3 Neljasp.	Kottlieb	tuiſt.
4 Rede	Otto	 4, 14 p. l.
5 Loupääw	Eina	

Kawwalast Sullaseſt. Matt. 18, 28.

6 Pühhap.	22 P. p. 3a. J. P.	
7 Esmasp.	Waltasar	Uleültſe
8 Teisipääw	Writs	pilweſ.
9 Kestnâdd.	Joobſt	✓
10 Neljasp.	Martin Lutter	Külm
11 Rede	Martin Püſkop	
12 Loupääw	Fonaſ	8, 54 p. l.

Kohto: Rahhaſt. Matt. 22, 15.

13 Pühhap.	23 P. p. 3a. J. P.	kaſwab,
14 Esmasp.	Predrik	 agaa
15 Teisipääw	Leopold	 ei ja
16 Kestnâdd.	Ottomar	lauaſ.

Set Kuul on 30 Päwa.

17 Neljasp.	Wio	Paljo
18 Rede	Jula	lund.
19 Loupääw	Lüſbet	†

Jairi Lütref. Matt. 9, 18.

20 Pühhap.	24 P. p. 3a. J. P.	 2, 49 p. l.
21 Esmasp.	Mar. D. w.	
22 Teisipääw	Sefilia	^
23 Kestnâdd.	Klement	Ranged
24 Neljasp.	Joſias	inled.
25 Rede	Kaddrina P.	Külm
26 Loupääw	Konrad	...

Kriſtuſſe Siſſe: ſöitmiſſeſt. Matt. 21, 1.

27 Pühhap.	1. Kriſt Lull. P.	 5, 45 e. l.
28 Esmasp.	Künter	
29 Teisipääw	Ewart	tonſeb
30 Kestnâdd.	Andreſſe P.	ja

9mal ſelle ku päwal tonſeb päike pole tundi päri
raſt kello 8, ning lähhäb alla pole tundi pärraſt
kello 3. Pääw on pitt 7, 8 agga 17 tundi.

Teetsember.

Joulo = Ku.

1 Neljasp.	Arent	felge
2 Rebe	Kandibus	ilm.
3 Loupääw	Natalia	✓

Tähhed enne wimist Päwa.

Luf. 21, 25.
10, 27. l.

4 Pühhap.	2. Krist. Tull. P.
5 Esmasp.	Sabina
6 Teisipääw	Nikolaus
7 Keßnääb.	Anneta
8 Neljasp.	Mar. Sam.
9 Rebe	Juhkam
10 Loupääw	Lühhem Pääw

Palsp
lund.

Tuulfeb
pääwad.

Joannes Bangi; Tornis.

Matt. 11, 2.
2, 43p. l.

11 Pühhap.	3. Krist. Tull. P.
12 Esmasp.	Ottilia
13 Teisipääw	Lautsia
14 Keßnääb.	Klaus
15 Neljasp.	Johanna
16 Rebe	Kirsti
17 Loupääw.	Hinno

Sukka.

Sel Kuul on 31 Päwa.

Joannesse Lunnistms. Joann. 1, 19.

18 Pühhap.	4. Krist. Tull. P.	Kange
19 Esmasp.	Kara	29 e. l.
20 Teisipääw	Tagopert	
21 Keßnääb.	Toma Pääw	film
22 Neljasp.	Abraham	tulleb
23 Rebe	Beata	
24 Loupääw	Adam, Ewa	

Önnisteggia Säandimine. Luf. 23, 1.

25 Pühhap.	Joulo	5, 24 p. l.
26 Esmasp.	Zeine Pühha	
27 Teisipääw	Kolmas Pühha	
28 Keßnääb.	Süta Last P.	
29 Neljasp.	Noa	aasta
30 Rebe	Tawel	
31 Loupääw	Silvester	lõppes.

ronemal selle ku päwal toufeb päike werendel pärrast kello 9, ja lähhab alla 3 werendel pärrast kello 2. Pääw on pitk 5 ja üks pool tundi, d agga 18 ja üks pool tundi.

Aasta Muutmissed.

Kerwade hakkab kahheksamal Paasto Ru päwal, õhto, kello 11, 46 Minnuti. Siis on pääw ja õ ühhe pikkused.

Sui hakkab ühheksamal Jani Ru päwal, õhto, kello 9, 20 Minnuti. Siis on meil keigepikkem pääw.

Süggise hakkab ühheteskümnele Mihkli ku päwal, enne lounat, kello 11, 46 Minnuti. Siis jälle on pääw ja õ ühte pikkused.

Talwe hakkab kümnele Joulo Ru päwal, hommikul kello 4, 12 Minnuti. Siis on keige lühhem pääw.

Päwa ja Ku Warjutamisest.

Sel aastal on faks päwa-warjutamist; agga motlemad Eiropas näggematta.

Ku-Warjutamist tannawo ei kusagi olle.

Lada-piddamissed Cesti-Maal.

Talliinas, 20nemast Jaani-Ru Päwast ku oisani, sunr laot keigesugguse kaubaga. Ja Mihkli-Ru 26mal, 27mal ja 28mal Päwal, weikse ja hobbose Laot, Wirro ja Karjawarrawa ees.

Paltiski-Liinas, on Künla-Kuul teisel ja kolmandamal päwal, lata, kus keiksuggust kaup, weiksed ja hobbose müakse, nendasammoti Mihkli Kuul 21sel ja 22sel päwal.

Rakwerre-Liinas, Neäri-Ru 27mal, 28mal ja Jaani-Ru 16nemal ja 17nemal, ja Mihkli Päwal nendasammoti Laot.

Paide = Linnas, Künla = Kuul kolmandamal
päwal, ja 25mal Jaani = Ku päwal laot,
nendasammoti 10nemal ja 11nemal Mihkli
Ku päwal keigesuggu Rauba ja Weikse laot.

Napsalo = Linnas Meäri = Kuul 10nemal ja
11nemal päwal, ja 14nemal ja 15nemal
Mihkli = Ku päwal.

Lihhola = Linnas, esimesesl Paastopühhal
ja Mihkli = Ku 24mal päwal.

Keila Kirriko jures Mihkli = päwal, ja kaks
päwa se järrel.

Jegglehtis, nädal pärrast Mihkli Päwa.

Kaplas, esimesesl rebel pärrast Mihkli päwa

Merjama Kirriko jures, kolmandamal Ab-
wentti pühhal.

Reblas, Mihkli päwal ja kaks päwa se järrel

Kollowerres, Meäri = Kuul 17nemal ja 18nes-
mal päwal, ja Wina = Ku 4mal ja 5mal päwal.

Riga = Linnas, on lata 20nemal Jaani = Ku
päwal, 3 Nädalat.

Tarto = Linnas, laot 7mel Meäri = Ku päwal,
3 Nädalat.

Pernau Linnas, on lata 13nemal Heina =
Ku päwal, 3 Nädalat.

Willande = Linnas, on lata 22sel Mih-
kli = Ku päwal: 2 Päwa.

W e n n e = r i g i s t.

§. 1. Wallitfus.

Wenne-ma on pärris keisri-riik; ja pärrib sedda suurt ja aulikko Keisri wals litsust jälle isä wannem laps. Keisri poegadele on au-nimmeks: Wenne Eured Wurstid.

§. 2. Pirid.

Ennamiste on Wenne-maal ümber ringi kuiwa ma peäle teatud wahhe pirid. Sest siis mitmed teiste rikide rahwast temma liggilähedal ja kohhe kõrwustikko ellamas kui küllamehhed, kes tallitud süd-damega ommast ja wõera ma serwast moistwad arro piddada. Rõige laiemalt on Asia-maad, mis temmast hommiko pool. Wenne piris; sest temma hakkab

pohja-jäe-merrest ja lõppeb louna pole minnes Musta-merresse. Jäeb siis Must-merri, Eürgi ja Kalitsia-ma temma louna piriks, ning Preisi-ma ja Hommiko-merri otse õhto pole. Pohja piriks on Rootsi-ma ja Pohja-jäe-merri.

§. 3. Suurdus.

Wenne-ma kääb surusse polest ülle kõige Europa rikide; ja mõdetakse temma pitkust pohjast louna pole 400 pennikoormat, ning laius õhtust hommiko pole 120 pennikoormat, mis louna pole tulles laiemaks lagguneb, ja wimaks 250 pennikoormat lai on. Saksa-maast arwata, on ta kuus kord surem, ja pudub agga pissut, et pole Europa suurdune olleks.

Tulleb tähhele panna, et Wenne-ma mitte kõik Europa jaus ei olle, waid tedda paljo ennam pohja Asia ja-usse jäeb. Kui nüüd sedda kahhest ma-ilma jaus suurt riki ühtekokko arwatakse, siis leitakse tedda ennam kui 25 korda Saksa-maast surema ollewad, ja hopis laiemalt maad

ennese raiase pirawad, kui kõi Europa
lilleütsse. Sedda moistust nüüd sennest
selgeste annetakse, et Wenne-riik lile ilma
kõige suremaks rigiks tulles piddada, mis
tõ polest kummet jaggo ma-ilma ühhe wal-
litseja kã alla raiab. Agga praegune juttuks
woetud kõnne ei rãgi mitte kõigest Wenne-
maast, waid sest üksi, mis Europas on.

S. 4. Mäed.

Wenne-ma ei olle wägga mägginne,
waid ennamiste kõi lagge ja tassane.
Kõige suremist mäggedest on essite Rõlen,
mis Kootsi-maast wälja tulles, wägga
pitkalt mõda Wenne-maad jookseb ning
mitmed arrud wälja annab. Teine suur
mäggi tulles Pohla-maast, heidab warsti
ennast Wenne-maal kolme arrulisfeks kui
heina ang, ja lõppeb lühhedalt. Kolmas
kõigist kõige surem, teeb pohja pooltse Asia
ning Europa wahhele wahhet. Louna pole
tulles lahkeb ta wimaks piri peält ärra, põ-
rab Wenne-ma sisse ja lõppeb wimaks
Rõleni-mäggede pole minnes ärra. Mon-

ned arrud temmast Asia-male lähwad, ja
nende kõikidega tedda ühhe nimme alla kog-
gutakse, ja Urali-mäggedeks hütakse.
Kus Urali-mäggi wahhet mõda jookseb,
seäl põlline Asia piir seisab; agga kui
mäggi ennast kõrwale kallab, siis piri
heitlikkaks lõwad, ja saggedaste seggadust
terwad.

S. 5. Jõed ja järwed.

Kõige suremast ja kuultsamast jõgge-
dest on Wenne-maal:

1) N e w a. Jook on temmal kõi-
gist kõige lühhem. Ta tulles Onega-jär-
west wälja, jookseb wasto õhtud Ladoga-
järwe, kust ka seddasamma joont jälle
wälja tulles ja Some lõppe-merresse
lähhab. Agga selle lõppe-merre otsas ja
Newa-ide suus mollemil pool jõe kallaste
peäl on Peterpurri-lin. Jõggi on lai ja
süggaw, et laewad kõi iggapiddi sisse tulle-
wad; ja wessi on selge ja hea, ning jook-
seb fangeste.

2) Tüne-jõggi hakkab Wenne-

maalt ühhe mää pohjatse poolt kullist, jook-
seb wasto õhtud Ria alt läbbi Hommiko-
merresse. Lin on merre äres, agga süski ni
emal, et laewad jögge möda purjutes Ria
alla tullewad.

3) Dnepre = jöggi wõttab omma
jooksu just sellesamma mää louna poolt
kullist, kust Düün pohja poolt hakkab, ning
jookseb Musta = merresse. Agga enne kui
merresse saab, tulleb üks jöggi louna poolt,
Pog nimmi, ja lähwad ühtlasse merresse.

4) Doni = jöggi hakkab ka ühhe
mää lähhedalt, ja jookseb pea nisammasug-
guse kâradega kui Dneper. Keskest aiab
omma kõrwerust Asia ja Europa pirile,
ning peab seddasamma kui iggawest jâda-
wad wahhe teggemist ni kaua kinni, kinni
Musta = merresse saab.

5) Wolga = jöggi tulleb Musko
ja Peterpurri linna wahelt ühhest wâikes-
sest järwest wâlja. On kõige suremast jög-
gede selfist, sest et 500 pennikoormat jook-
seb enne kui merresse saab. Wenne-maast

hakkates joseb ta essite hommiko pole, kun-
ni ülle piri Asia = male saab, seält pörab
wasto-lounat, ja wõttab kohhe Asiast ühhe
jõe omma sisse, ning lähwad ühhes sedda-
samma maad möda louna pole, senni kui
Kaspi = merresse.

6) Dwinä = jöggi hakkab ka pissu-
tessest järwest ja lähhab essite hommiko pole;
pârrast järsko pohjo pole kallab, ja pöer-
misse ases teine jure tulleb, ning siis Arh-
hangeli linna alt möda minnes Walge-
merresse jookseb.

Et siin kûl mitto suurt jögge pitkalt joosko
aiawad, siis ommetigi sedda kasso neist ig-
gas kohtas ei leieta, et sured laewad rânga
kauba koormatega merrest ma sisse jögge
mõda tulleksid. Maddalus ja kossed, weest
kõlko uhhutud liwa hunnikud ja jõe pohja
mudda ummustawad laewa te-raad sag-
gedaste Wenne jöggedes ärra.

Europast kõige suremad järwed leitakse
Wenne = maalt, ja neist on 1) Laduga,
mis Peterpurrist hommiko pool, ja kellest

Newa lābbi jookseb. 2) Onega, mis
weel ennam hominiko pool, ja kust kulus
Newa-jōggi wälja tulleb. 3) Peipse-
jārw jāeb louna pole Some lõppe-merre
äre, ja temma wälja tullemisse kael ehk
jōggi jookseb sinnasammose lõppe-merresse.

J. 6. Ilmad.

Sest et Wenne-ma wägga pitkalt
pohjast louna pole kōib, on seäl ka mitme-
suggused ilmad. Ma, mis kōige ennam
pohja pole kannab, on wägga külmi, ja
surem aasta ossa talwe aega, kus ma mitte
pakkase külma ja pitka talwe pārrast wilja,
rohko egga suurt metsa ei kaswata. Louna
pole tulles annab ilm pitkamissi külma tag-
gasi, kideakse selged tule õhko ja head ter-
wisepārralised ilmad ollewad; et issi kül
külmem kui muud Europa-maad. Sured
metsad ja laiad sood rabbad paiguti maad
külmemaks ja ilmi heitlikkumaks teggewad,
agga kus neid ep olle, seäl ikka ühhesuggu-
sed ilmad ja korralsised wilja aastad sawad
ollema. Talwe-aeg on ühte järke paiga-

linne, ja kui sui talleb, ei olle suurt külma
egga pakso halled enne kunni süggise. Agga
need maad Wenne-maal, mis merre läh-
hedale ja ranna liggidale jäwad, on hopis
heitlikkumad maisest maast ilme polest, ja
andwad ka ennam külmi halledid ülles.
Siiski ilmad ommeti ni heitlikkaks ei tulle
arwata, kui wahhest wõera ma ja mu ilma
jaggudes leitakse.

J. 7. Warrandus.

Wenne-ma on rikkas maast-kaswu-
jate ja kōige lomade polest. Agga enna-
miste kaswawad kōik wiljad kess Wenne-
maal ja õhto pool serwas. Jõsiārranis
Some-lõppe-merre ning Tūne-jõe wah-
hel, kelle keskele ka meie Lihwlandi-ma hei-
dab. Et pohja Wenne-ma wägga külmi;
sest ja sellepārrast seäl wilja ei kaswa. Louna
poolt kül rohked leikust soia ja ma polest sün-
niks lota; agga se ei sa weel mitte ni korra
pārrast harritud, kui ma tarwitaks.

1) On Wenne-maal suur kaup ja kaup-
leminne wiljast; ning saab paljogi wilja

Wenne=maalt ja ka siit Eihwlandist wäl-
ja sadetud, ja wöeral maal tedda kauba ja
rahha eest ärra antud.

2) Karja piddamisse warrandust
on rohkeste Wenne=maal. Mitmes koh-
tas loiust ni palju petakse, et kauba asjaks
ja ma kasuks palju lihha, nahko, raswa
ja küünlud teiste made sisse sadawad.
Jõsiärrani weel kuultsaid Wenne juhti
nahko wöera rahwale kaubaks annawad.

3) Metallid = tö = mäggesid ka
Wennest leida, ja on kaunis raua ja wasse
mäggi Onega ja Laduga=järwe wahhel,
kus sedda esimest wägga palju omma ja
wöera ma tarbeks wälja kaewetakse. Asia
Uralsi mäed andwad ka lõpmatta metallisid
välja.

4) Puud on rohkeste Wenne=maal
omma tarwituseks, ja sadetakse paljogi
wöerale=male. Kaewa=masti puid lähkäh
hulga kaupa Eihwlandist wälja, mis kül
süüsammut ei kaswa, waid Wenne=maalt
Eüne=jõggi möda alla tullewad, Riast

laewa peäle pannakse ja ärra wiakse.

5) Einnõ õige rohkeste Eihwlandi-
maal külwatakse ja harritakse; Kannepid siit
kül wähhema saab, agga selle eest jälle
Wenne=maal neid rohkeste walmistakse,
ning mollemid ühte kofko kui suurt tarwita-
wad kaupa mitmed said laewa täied igga
aasta wöerale male sadetakse.

6) Tubbaka st kauniste hästi Wenne-
maal kaswatakse, agga kõigeennamiste
Enepre=jõe ligidal, ja seal ümberkaudo
mitmes paigus rohkeste. Temmagi suur
kauba assi, kedda ommal kohhal igga ur-
sikukesse sees prugitakse ja weel wöerale male
palju ärra antakse.

Weel sünnib Wenne=ma warrandus-
sest tähhendust anda, et üht klasi suggu lei-
da on, mis forra kaupa õhukeseks lõh-
kuda annab, kui meie ma paed, ning Ma-
ria = klasiiks hütakse. Temma on sel-
ge ja paistab läbbi, agga on ka ni fitte,
et ennast lasseb kõrwerdada kui pabberi teht.
Teiseks tehakse kalla marjast üht kallist

sõdavad roga, mis Rahwari nimme al
müakse ja ostetakse. Sedda meie ma lin-
nadeski tuakse, Itali ja maiale made sis-
se kui himmulist roga kalli hinna eest sa-
detakse.

S. 8. Rahwas.

Wenne = maal on mitmesuggust rah-
vast ellamas, agga kõige surem hulk, kelle
soust Ullemwallitsejagi, on Wennelassed,
ja sest nimmi: Wenne = riik.

Wennelassed on ühte tougo ja suggu
Põmi, Pohla ja Kroatsi rahwaga. Ihho
polest on nemmad tuggewad, ja kanged
kõik kannatama, mis sünnib, ette juhtub
ja kätte tulleb. Sest nemmad õppiwad
sedda lapsest sadik, ja nõrka last ei hoieta
wägga mitte äktilisse soja ning lia külma
eest. Ei panne nemmad sestgi miiski, et
kangest soiaist külma, ja külmaist äkliste
soja kätte ei minda, waid pealegi sauna-
leilist lumme jisse ja seält jälle ülles wiht-
lema lähwad. Illo wägga armastawad,
ja sellesamma himmo parrast naeste rah-

was omma palle põska wärmiga punna-
setis wärwiwad. Terwisse jures ellades on
wennelanne ussin, tru, sannakas ja lahke.

Omma ello maiad ja toad ehk muud
honed ümmarkussest palkist ülles raiuwad,
sammalt wahhele pamiwad ja laua pinnust
kattust peäle teggewad. Joukad ja metsa-
mehhed turrole maiasid müma tarwis ülles
raiuwad, et kel tarwis ja koppel taskus, il-
ma sure waewata sesuggust honet woib sada,
kui tahhab.

Kasakad Wenna = ma Enepre = jõe
äres ellawad, ja ennamiste kõik karja pidda-
wad. On neil seäl paljogi weiksid ja wägga
prisked hobbosed. Wäetenistust hea meles-
ga armastawad.

Tatarid louna Wenne = maal Musta-
merre randas ja selle lähhedalt ellamas.
Agga kõige ennamiste selle pool = sare peäl
mis Musta = merresse kâib, ning Krimmi-
sareks hütakse.

Laplassed ning Samojedid on
pohja Wenne = maal, ja pohja jõe = merre

rando kaudo ellamas. Nemmad ennamiste
kõik metsa linde, kallade ning kappi-hirwega
endid toidawad. Gaisel ajal kalso püü-
wad, talwe jälle linno jahtis, lihha agga
ennamiste nahke pärrast hulkwad. Gest
rahwast laidetakse, et peawad ülle Europa
kõige roppumad rekkid innimesed ollema.
Jssäärans Samojedidest ööldakse: et sil-
mi ja käsja elladeski ei pea pessema.

S. 9. Liinad.

Peterpurri on Wenne-rigi pea-liin
ja jadam Keisri ello asse. Temma on nen-
da kui S. 5. ööldakse, Some-merre
otsas ja Nawa-jõe suus, üks õige suur
ja wägga illusaste ehhitud liin, kel ulitsad
õiged, laiad ja pikad, maiad priksed, su-
red ja kõrged. Mitmed sured kanalid kõi-
wad risti ja põigeti liinnast läbbi. Tulleb
tähhendada, et kanalid muud ühtegi ei olle,
kui sured ja süggawad krawid, kus ka lae-
wad sees käiwad. Mendesammode äred
on raie-kirowidega järsko üles müritud, ja
kallaste peäl illusad rauast tehtud käsji-puud,

mis sedda modi, kui monne kõrge treppe
kõrwas wahhest näitse ollewad. Sedda-
samma wisi ka Nawa-jõe kaldad linna
sees, kust weel peälegi trepped we wõtmisse
pärrast alla käiwad.

Saia kahhekümne aasta ees ei olnud
selle kuultsa linna assemel muud, kui mon-
ned kalla-mehhed ellamas. Agga Wenne
Keiser Peter I. hakkas sinna Nawa-jõe
kallaste peäle mollemile pole jadamad allust
ülleswõtma ja linna ehhitama. Nüüd on
warrandussest rikkas ja au polest kulus,
ning kõige ülem kauba liin Wenne-rigis.
Agga aasta peäle tuhat laewa sinna wõe-
ra ma kaubaga tullewad, ja wähhemad täie
koormaga linna sisse purjutawad.

Kroonstati-liin on ühhe sare peäl
Some lõppe-merres, Peterpurri kohhal.
Temmagi kaunis suur liin, kel ütlematta
kulus saddam, kus palju suri laewo seismas
õitse kui sure metsa salk. Mollema linnade
saddam seäl ühhes, ja sawad ka rängad
Peterpurri laewad Kroonstatis fergemaks

tühjendud, et siis Nawa sisse woiwad pur-
jutada.

Musk on fesk Wenne-maal, Wol-
ga ning Toni-jõe wahhel. Seal ma koht
illus ja kallis wiljalinne, ning lii isfi
wägga suur, ja üle Europa kõige surem.
Uitsad kõik otsed ja laiad, maiad üleühtse
illustaste ehitatud, ni hästi sured kui pisso-
kessed, ja linna piri ümberringi wiis penni-
foormad. Wannal aial temma rigi pea
lii ja Wenne Keisride ello-asse olli, agga
nüüd sawad kui kuulsas au paikas Wenne
Keisrid seal kromitud, ja pärrast ilmlikku
wallitsemist mahha jättes sure auga maetud.

Et sest kidetawast linnast ennam tund-
mist saaksime, siis tulles üttelda: et temma
neljas ringi-jaus on. Esimenne jaggo
kõige fesk, müri-ring ümber, ja ümmar-
gune kui täis sirkle kriips. Teine ring
temma ümber, ja kolmas, neljas, ka ni-
sammoti ühhe teise järrele; agga igga jaul
on omma wahhed, kas mürid ehk krawid;
ning wiimse ringi wälja poolt ärest ümber

mõetes on 5 pennifoormad; ja siis weel
wälja pool sest maast, ennam kui 30 alle-
wed. Kõige feskmisses ringis olli enne wan-
nal aial Keisride ello-asse, ja nimmetakse
sedda süddame linno Kremliks, mis
tähhendab: kindel paik. Seal se firrik kus
Keisrid kromitakse, ja teine, kus neid wan-
nast maetakse. Neil mollemil palju suri
kellafid, agga ses wiimses üks üle ilma suur
kel, mis raskusse polest 440,000 naela
kalub.

Ria-lii on Muskust kangel õhto
pool, Tüne-jõe suus ja Hommiko-merre
liggidal. Temmal on hea seddam, ja lii
kulus kauba-lii, ning Eihwlandi linnade
pea. Linna al Tüne-jõe peal on suur
nahk sild.

Wilna ehk Wilda jäeb Riast louna
pole. Juda ja Muhhamedi rahwast seal
paljo ellamas.

Arhangli-lii Muskust kangel
pohja pool, sure Twina-jõe suus. Ses
linnas ja seal ümberkaudo wägga külm, et

maad kogguniste mitte põlluks ei sunni har-
rida, agga ommeti linnas suur kaupleminne
Siberia kauba asjadega. Ma seal wiija-
de polest kül wägga waene, agga süiski mit-
te Issanda arm tedda üsna tühhiseks ei olle
jätnud, waid Siberia kaubad kõik sinna
kokko juhatab, et inimestel neist töed on,
ja palju teggemist wälja jaggamisega muile
maile. Ehhitus on Arhhangeli-linnas kõik
puust, ni hästi ello-maiad kui jalg allused
ulitsad.

Weel tähhendust: et õhto pool Xia-
linnast Hommiko-merre äres Kura-ma
on, ja temma pea linna nimmi Mitau.
